

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 404/2023-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti jednoznačne neidentifikovanému „uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7 Ek 535/2020“, uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13 CoEk 3/2022-194 z 29. júna 2022 a č. k. 13 CoEk 4/2022-198 z 31. mája 2022 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Oboer 1/2023 z 22. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 3. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) bližšie nešpecifikovaným uznesením (sťažovateľ nesprávne uvádza rozsudkom, pozn.) Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 Ek 535/2020, uzneseniami (sťažovateľ opäť nesprávne uvádza rozsudkami, pozn.) Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 13 CoEk 3/2022-194 z 29. júna 2022 a č. k. 13 CoEk 4/2022-198 z 31. mája 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenia krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) č. k. 5 Oboer 1/2023 z 22. marca 2023 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov a vec im vrátil na ďalšie konanie alebo aby v jeho veci sám rozhodol.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktoré sťažovateľ (rovnako ako napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu) síce nepripojil k svojej ústavnej sťažnosti, tak ako to stanovuje § 123 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ale je dostupné na stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky <www.nsud.sk>, vyplýva, že okresný súd obsadený vyšším súdnym úradníkom uznesením č. k. 7 Ek 535/2020 z 19. októbra 2020 zamietol návrh sťažovateľa ako povinného na zastavenie exekúcie a oprávnenému – [REDAKOVANÉ] (ďalej len „oprávnený“) nepriznal náhradu trov konania v exekučnom konaní.

3. Napadnutým uznesením z 29. júna 2022 krajský súd odmietol odvolanie sťažovateľa proti predmetnému uzneseniu okresného súdu z dôvodu jeho neprípustnosti, keďže proti uvedenému uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom bola prípustná len sťažnosť. Krajský súd súčasne napadnutým uznesením z 31. mája 2022 odmietol ako neprípustné aj ďalšie odvolanie sťažovateľa smerujúce proti uzneseniu sudcu súdu prvej inštancie č. k. 7 Ek 535/2020 z 29. apríla 2021, ktorým bolo rozhodnuté o sťažnosti oprávneného.

4. Proti napadnutým uzneseniam krajského súdu podal sťažovateľ samostatné dovolania, ktorých prípustnosť vyvodil z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

5. Dovolací súd po spojení vecí na spoločné konanie odmietol obe dovolania sťažovateľa podľa § 447 písm. c) CSP z dôvodu, že smerovali proti rozhodnutiam krajského súdu vydaným v exekučnom konaní po 1. apríli 2017, proti ktorým nebolo dovolanie *ex lege* prípustné. Súčasne poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ nebol v dovolacom konaní zastúpený advokátom, a teda nesplnil ani podmienku podľa § 429 CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti tvrdí, že konajúcimi súdmi nebol správne a úplne poučený a ich postupom mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Bez bližšej konkretizácie namieta „*formalistický, svojvoľný, nebezpečný prístup nižších súdov*“ a skutočnosť, že najvyšší súd „*úplne ignoroval*“ jeho dovolanie. Konštatovaním, že sťažovateľ ako dovolateľ mal byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, dovolací súd nerešpektoval podľa názoru sťažovateľa „*dikciu zákona*“ a právoplatné rozhodnutia súdov o oslobodení od súdnych poplatkov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

7. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že ústavná sťažnosť má vážne obsahové nedostatky, keďže sťažovateľ síce v dôvodoch ústavnej sťažnosti identifikoval, ktoré základné práva podľa ústavy, listiny a dohovoru mali byť označenými rozhodnutiami všeobecných súdov porušené, avšak na podporu svojich tvrdení neuviedol žiadnu relevantnú ústavnoprávnu

argumentáciu, na základe ktorej by ústavný súd mohol posúdiť opodstatnenosť jeho tvrdení. Z prednesených argumentov sťažovateľa nevyplýva nič, čo by posunulo posudzovanú vec do ústavnoprávnej roviny.

8. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že síce neočakáva právne perfektné podania od osôb, ktoré nie sú v konaní právne zastúpené, ale požaduje, aby v rámci svojich podaní aspoň v orientačnej rovine ozrejmili základné skutkové a právne okolnosti svojej právnej veci s uvedením toho, v čom mal príslušný orgán nesprávne vo veci rozhodnúť, teda uviedli skutočnosti, ktoré by predstavovali určité východisko pre ďalší postup ústavného súdu. Absencia zmysluplného, ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti pritom spôsobuje nedostatok zákonom ustanovenej náležitosti podľa § 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde a sama osebe je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (IV. ÚS 91/2018, IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020, III. ÚS 611/2021).

9. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sa argumentácia sťažovateľa obmedzuje len na strohé tvrdenie, že dovolací súd „odignoroval“ jeho dovolanie, pričom súčasne nesúhlasí s konštatovaním najvyššieho súdu, že v zmysle § 429 ods. 1 CSP mal byť v dovolacom konaní obligatórne zastúpený advokátom. V ústavnej sťažnosti tak zrejme chýbajú bližšie právne a skutkové dôvody, ktorými by sťažovateľ podporil svoje tvrdenie o porušení jeho práv podľa ústavy, listiny a dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

10. Napriek uvedenému zásadnému nedostatku spočívajúcemu v chýbajúcom dostatočnom argumentačnom základe ústavnej sťažnosti sa ústavný súd oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia, ktorým najvyšší súd odmietol ako neprípustné (obe) dovolania sťažovateľa atakujúce rozhodnutia odvolacieho súdu z 29. júna 2022 a 31. mája 2022 z dôvodu, že novela zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) vykonaná zákonom č. 2/2017 Z. z. modifikovala spôsobilý predmet dovolania ako jednej z objektívnych podmienok jeho prípustnosti tak, že vylúčila prípustnosť dovolania proti uzneseniam vydaným v exekučnom konaní. Nie je preto možné súhlasiť s tvrdením sťažovateľa, že najvyšší súd sa v rozpore so zákonom odmietol zaoberať jeho dovolaním. Procesný postup najvyššieho súdu pri posudzovaní prípustnosti dovolania v exekučnom konaní podľa § 202 ods. 4 Exekučného poriadku už pritom bol opakovane ústavným súdom vyhodnotený ako ústavne konformný (pozri napr. II. ÚS 185/2018, IV. ÚS 397/2020, III. ÚS 596/2021, IV. ÚS 501/2021, I. ÚS 414/2022). Ak najvyšší súd poukázal aj na skutočnosť, že sťažovateľ ako dovolateľ nespĺňal zároveň ani podmienku povinného právneho zastúpenia v dovolacom konaní, išlo len o konštatovanie nad rámec, keďže primárnym dôvodom odmietnutia jeho dovolaní bola práve ich zákonom daná neprípustnosť (body 10 a 11 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu).

11. S ohľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je v tejto časti potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu sp.zn. 7 Ek 535/2020 a napadnutými uzneseniami krajského súdu:

12. Ani v súvislosti s napadnutými uzneseniami krajského súdu, ktoré sťažovateľ taktiež žiada zrušiť, neposkytuje v dôvodoch svojej ústavnej sťažnosti žiadnu osobitnú argumentáciu, ktorá by spochybňovala ich ústavnú udržateľnosť.

13. Ústavný súd v tomto smere považuje za potrebné doplniť, že vzhľadom na už zmienené vylúčenie prípustnosti dovolania proti uzneseniam vydaným v exekučnom konaní nemožno dovolanie považovať za účinný prostriedok nápravy slúžiaci ochrane subjektívnych práv sťažovateľa, v dôsledku čoho lehotu na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odvíjať od doručenia uznesenia najvyššieho súdu, ale od právoplatnosti napadnutých uznesení krajského súdu, čo má za následok skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola v tejto časti podaná oneskorene a ako taká musela byť odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde (obdobne I. ÚS 88/2019, I. ÚS 312/2019, I. ÚS 495/2019, IV. ÚS 501/2020).

14. Napriek tomu, že sťažovateľ žiada zrušiť aj uznesenie „*Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7Ek/535/2020*“, z textu jeho ústavnej sťažnosti nebolo možné identifikovať, proti ktorému z uznesení vydaných okresným súdom ústavná sťažnosť smeruje. Okresný súd totiž uznesením č. k. 7 Ek 535/2020 z 19. októbra 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom zamietol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie, proti ktorému bola prípustná sťažnosť, ktorú však sťažovateľ nepodal, čo znamená, že ústavná sťažnosť by musela byť v tejto časti odmietnutá pre jej neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde. Nevyužitie zákonnej možnosti podať účinný prostriedok nápravy totiž nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; pričom sťažovateľ túto možnosť preukázateľne v danom prípade mal a nevyužil ju.

14.1. Pokiaľ ide o uznesenie okresného súdu č. k. 7 Ek 535/2020 z 29. apríla 2021, ktorým bolo rozhodnuté o sťažnosti oprávneného nasmerovanej proti druhému výroku rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka o náhrade trov konania, ani v tomto prípade nemožno uvažovať o preukázaní splnenia obligatórnej podmienky podania ústavnej sťažnosti v zákonom stanovenej lehote dvoch mesiacov. Súčasne nie je ústavnému súdu zrejmé, ako by mohlo byť týmto rozhodnutím zasiahnuté do subjektívnych práv sťažovateľa, keďže sa ním rozhodovalo o prostriedku procesnej obrany uplatnenej oprávneným. V tejto časti by preto musela byť ústavná sťažnosť odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. f), resp. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

15. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ústavný súd uvádza, že takýmto žiadostiam vyhovie v prípade súčasného (kumulatívneho) splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde a jeho ustálenej doterajšej judikatúry v tejto oblasti, t. j. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa (ak vzhľadom na svoje majetkové pomery nedisponuje dostatočnými zdrojmi na úhradu trov právneho zastúpenia) a ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

16. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti v jej podstatnom základe konštatuje (bez potreby skúmania majetkových pomerov sťažovateľa), že nebola splnená druhá podmienka na ustanovenie právneho zástupcu, keďže v sťažovateľovom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku, ako to vyplýva z dôvodov tohto rozhodnutia, a ani ustanovenie právneho zástupcu by na prijatých záveroch ústavného súdu nič nezmenilo. Z tohto dôvodu ústavný súd nevyhovel žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

17. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 18. júla 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu